

25 Νοεμβρίου, Δευτέρα- 1940, 29^η ημέρα ΠΟΛΕΜΟΥ

«Σαν σήμερα εδραπέτευσα από την Κορσική...»

Δύο ημέρες μετά τον θριάμβο του Ελληνικού Στρατού στην Κορυτσά, ο νους του Ιωάννη Μεταξά ξαφνικά επιστρέφει 23 χρόνια πίσω, στις τραγικές ώρες που έζησε ως εξόριστος (1917-1920) αυτός και η οικογένειά του, η σύζυγος του Λέλα και τα δύο κοριτσάκια του Λουκία- Λουλού και Ιωάννα –Νανά, και ιδίως στην ημέρα της απόδρασης του από το Αιάκειο την 23 Νοεμβρίου 1918 προς Σαρδημία, μαζί με τους συνεξόριστους του Δημήτριο Γούναρη και Γεώργιο Πεσμαζόγλου.

Η επιβολή της εξορίας προέκυψε ως εξής: Βρισκόμαστε στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο όταν την 29η Μαΐου 1917, ο Γάλλος γερουσιαστής Ζοννάρ ως Υπατος Αρμοστής των δυνάμεων της Ανταντ, στην οπία είχε προσχωρήσει ο Βενιζέλος, επέδωσε στον Πρωθυπουργό Ζαίμη μία νότα με την οποία αξίωσε την άμεση παραίτηση του Βασιλέα Κωνσταντίνου και την απομάκρυνση του από την Ελλάδα. Για αντάλλαγμα έδινε την υπόσχεση της άμεσης παύσης του αποκλεισμού. Στο μεταξύ συμμαχικός στρατός καταλάμβανε την Ελασσώνα και τον Ισθμό της Κορίνθου και ματαγωγικά γεμάτα στρατό βρίσκονταν στ' ανοιχτά του Πειραιώς.

Ο Βασιλέας Κωνσταντίνος στο σύμβούλιο του Στέμματος δήλωσε πως δεν έχει σκοπό να αιματοκυλήσει τον λαόν του προβάλλοντας αντίσταση. Είναι αποφασισμένος να φύγει από την Ελλάδα αφήνοντας στον θρόνο τον πρίγκιπα Αλέξανδρο. Την 2/15 Ιουνίου 1917 ο Κωνσταντίνος και η οικογένειά του εν μέσω εκδηλώσεων οδύνης του λαού επιβιβάστηκαν σε πλοίο από τον Ορωπό, όπως ήταν αναγκασμένος και έφυγαν από την Ελλάδα.

Πέντε μέρες αργότερα την 17/20 Ιουνίου 1917, ο Ιωάννης Μεταξάς συνελήφθηκε μαζί με καμιά τριανταριά άλλους επίλεκτους κωνσταντινικούς, όπως τον Δ.Γούναρη τον Εσλιν, τον Β. Δούσμανη τον Σπ. Μερκούρη και τους γιούς του, τον Γ. Πεσμαζόγλου, τον Ίωνα Δραγούμη, τον Σαγιά κλπ. με τις οικογένειες τους και τους επιβίβασαν στο υπερωκεάνιο «**Βασιλεύς Κωνσταντίνος**». Ως κρατούμενοι των Γάλλων, με εντολή Ζοννάρ έφτασαν στην Κορσική μετά από ταξίδι 10 ημερών την 16/29 Ιουνίου 1917.

Φωτογραφία πλοίου: «Vasilefs Constantinos»

Στο διάστημα της εξορίας του στο Αιάκειο της Κορσικής ο Μεταξάς δεν κρατούσε Ημερολόγιο. Την ζωή του γνωρίζουμε από άλλες πηγές για την περίοδο αυτή. Από το τετράδιο των σκέψεών του όμως σώθηκε η καταγραφή κάποιων σκέψεων του. Το σημειωματάριο αυτό ενώ κατετέθη στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, μετά την έκδοση του Ημερολογίου το 1970 και καταγράφηκε στον τυπωμένο κατάλογο των εισερχομένων σήμερα πλέον δεν υπάρχει. Ευτυχώς είχε προηγηθεί η έκδοση του Ημερολογίου (1951-1952) και έτσι έχει σωθεί ένα σημαντικό τμήμα των σκέψεων του Ιωάννη Μεταξά εν εξορία. Όπως και μεταγενέστερες αφού το σημειωματάριο αυτό καλύπτει τα χρόνια 1917-1940. Να ευχρηστούμε ότι κάποτε όποιος το πήρε θα το επιστρέψει στα ΓΑΚ.

ΤΟΜΟΣ Β' 1910-1920. Σελίδες 452 έως 464 Τετράδιο Σκέψεων

452-453 <https://drive.google.com/file/d/1JKfMHpXpCSyVTiSfmuTW4wVX4-5tb7aE/view?usp=sharing>

454-455 <https://drive.google.com/file/d/1VW2d8Ywx7-Uf5myK7WejTRELkGghtt6x/view?usp=sharing>

456-457

<https://drive.google.com/file/d/1z-g3gFYUUBFRAC-TiMkTWLsqPkarZGoC/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1LCK6wtK4eDQUZXv7IRS3BqwuolWjKaS/view?usp=sharing>

458-459 https://drive.google.com/file/d/1or9K_kfHXxdPu0A6GKpEGb1f8Rd4hM1h/view?usp=sharing

460-461 <https://drive.google.com/file/d/1eNFWDTPYci7ecgwguqip9m9ZQfQ3dm7h/view?usp=sharing>

462-463 <https://drive.google.com/file/d/1IX65Ukl1Qy25W4hRXUQ-YCius3P4bRdS/view?usp=sharing>

464 https://drive.google.com/file/d/1VHLSUcTZTuwBlbieZ7W-3sg7QPf_2Ljk/view?usp=sharing

Η περιγραφή της απόδρασης τους τον Νοέμβριο του 1918 καταγράφηκε ένα χρόνο αργότερα στις 23 Νοεμβρίου 1919, όταν πλέον βρίσκεται ακόμα μεν εξόριστος στην Σιέννα, μαζί με την οικογένειά του, γιατί οι Γάλλοι μετά την απόδραση των τριών κρατουμένων απαγόρευσαν στην κυρία Μεταξά και στην κυρία Πεσμαζόγλου όπως και στα 4 παιδιά τους, ηλικίας κάτω των έξη ετών, να απομακρυνθούν από το Αιάκειο και να συναντήσουν τους συζύγους τους στο Κάλλιαρι. Αυτοί ήταν οι 7 δραματικοί μήνες μεγάλης μοναξιάς και κατάθλιψης για τον Μεταξά μαζί και αγωνία για την οικογένειά του που είχε εγκλωβιστεί στο Αιάκειο.

Η δραματική τους απόδραση αποφασίστηκε όταν ο κίνδυνος της εκτέλεσής τους ήταν πλέον προφανής μετά την ανακωχή της 29ης Οκτωβρίου /11ης Νοέμβριου 1918, που επισφράγισε την Γερμανική πτώση. Μία παράλληλη περιγραφή νέχουμε και από τα απομνημονεύματα του Γεωργίου Πεσμαζόγλου.

Γεώργιος Ι. Πεσμαζόγλου, «ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ» (1889-1979)

<http://ioannismetaxas.gr/I.Pesmatzoglou%20To%20Xroniko%20tis%20Zois%20Mou.pdf>

Ιωάννης Μεταξάς «Με την Οικογένεια Εξορία»

<http://www.ioannismetaxas.gr/Varius/Exoria.html>

Αλφαβητάριο του 1917.

<http://www.ioannismetaxas.gr/HthosPnevma.html>